

P6_TA(2005)0237

Reforma ONZ

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie reformy Organizacji Narodów Zjednoczonych

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 29 stycznia 2004 roku w sprawie stosunków UE-ONZ ⁽¹⁾,
 - uwzględniając raport zatytułowany „Bezpieczniejszy świat: nasza wspólna odpowiedzialność” dnia 1 grudnia 2004 roku, sporządzony przez Grupę Wysokiego Szczebla ds. Zagrożeń, Wyzwań i Zmian,
 - uwzględniając raport „Inwestować w rozwój: praktyczny plan w celu osiągnięcia Milenijnych Celów Rozwoju” dotyczący Projektu Milenijnego ONZ z dnia 17 stycznia 2005 r. ,
 - uwzględniając raport „W większej wolności: ku rozwojowi, bezpieczeństwu i prawom człowieka dla wszystkich” przedstawiony przez sekretarza generalnego ONZ dnia 21 marca 2005 roku,
 - uwzględniając art. 103 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że raport Grupy Wysokiego Szczebla (zwany dalej RHP) zawiera ponad sto zaleceń dotyczących zmian i potrzeby reformy ONZ w celu sprostania wyzwaniom i zagrożeniom, poczynając od nędzy, chorób zakaźnych, degradacji środowiska i przemocy społecznej, a kończąc na terroryzmie, broni masowej zagłady i nieprolifracji broni jądrowej; mając na uwadze, że raport Sekretarza Generalnego ONZ (RSG) podkreśla i popiera większość z tych zaleceń,
- B. mając na uwadze, że RHP wytycza wizję nowego bezpieczeństwa zbiorowego i zajmuje się wszystkimi głównymi zagrożeniami dla pokoju światowego i bezpieczeństwa odczuwanymi na całym świecie,
- C. mając na uwadze stanowisko Sekretarza Generalnego, który stwierdza w zaleceniach RHP, że sprawą pilną jest zmiana polityki i instytucji ONZ w celu sprostania wyzwaniu, którym jest stawienie czoła nowym zagrożeniom i uniknięcie osłabienia działań poprzez niezgodę pomiędzy państwami i ich jednostronne kroki,
- D. mając na uwadze, że RHP wyraźnie stwierdza, iż użycie siły — gdy jest to niezbędne — powinno zawsze być środkiem ostatecznym zatwierdzonym przez Radę Bezpieczeństwa zgodnie z zasadami odnoszącymi się do stosowania siły; wyraźnie popiera też „wyłaniającą się normę” przewidującą zbiorową odpowiedzialność międzynarodową za zapewnienie ochrony w przypadku ludobójstwa lub innych mordów na dużą skalę, czystek etnicznych lub poważnych naruszeń międzynarodowego prawa humanitarnego, którym suwerenne rządy nie potrafiły lub nie chciały zapobiec,
- E. mając na uwadze, że rzeczywisty multilateralizm jest najstosowniejszym sposobem rozwiązywania problemów i stawiania czoła zagrożeniom, przed którymi staje społeczność międzynarodowa, pod warunkiem, że opiera się on na dobrze przystosowanych do tego celu instytucjach i skutecznych procesach podejmowania decyzji i ich egzekwowania,
- F. mając na uwadze, że RSG podkreśla potrzebę działań i natychmiastowej reformy oraz przedstawia szereg konkretnych posunięć, których przyjęcie przez głowy państw i szefów rządów jest realne do września 2005 roku,
- G. mając na uwadze, że Państwa Członkowskie muszą przodować w działaniach zmierzających do zapewnienia powszechnego udziału w wielostronnych konwencjach,

(¹) Dz. U. C 96 E z 21.4.2004, str. 79.

Czwartek, 9 czerwca 2005 r.

Zbiorowe bezpieczeństwo w XXI wieku: zapobieganie, świadomość i wspólna odpowiedzialność

1. z zadowoleniem przyjmuje RSG przedłożony po raporcie RHP i zdecydowanie popiera wyrażoną w nim wolę przeprowadzenia konsekwentnej i dogłębnej reformy Organizacji Narodów Zjednoczonych, zmierzającej do uczynienia jej bardziej skuteczną, sprawiedliwą, przystosowaną do długofalowych działań i odpowiedzialną w zakresie zbiorowego bezpieczeństwa w XXI wieku; ze szczególnym zadowoleniem przyjmuje realistyczne podejście obu raportów, które w odróżnieniu od poprzednich projektów reform właściwie łączy wizję przyszłości z konkretnymi i nastawionymi na praktykę środkami do prowadzenia działań;
2. wzywa Radę do wyrażenia pełnej aprobaty dla sprawozdania dotyczącego reformy przedstawionego przez Kofiego Annana i zwraca się do Prezydencji Luksemburskiej o podjęcie działań na rzecz przyjęcia przez Radę decyzji w sprawie wspólnego stanowiska UE wobec konkretnych propozycji reformy ONZ;
3. zdecydowanie popiera pogląd, że postępy w dziedzinie rozwoju, bezpieczeństwa i ochrony praw człowieka muszą być osiągnięte równocześnie, a reforma Organizacji Narodów Zjednoczonych nie może być postrzegana jako cel sam w sobie, lecz raczej jako nieunikniona konsekwencja dogłębnej analizy warunków politycznych i czynników bezpieczeństwa, które są stawką w nowej i niepewnej sytuacji na świecie; dlatego też rekomenduje wzmocnienie Organizacji Narodów Zjednoczonych i jej instytucji, ponieważ są one najodpowiedniejszymi i jedynymi instytucjami globalnymi potencjalnie zdolnymi do rozwoju i zapewnienia bezpieczeństwa zbiorowego w sposób zgodny z prawem i jednocześnie skuteczny;
4. zatwierdza ściśle ograniczenie pojęcia obrony własnej, użycia siły i obowiązku zapewnienia ochrony ludności cywilnej, zdefiniowane przez Grupę Wysokiego Szczebla zgodnie z duchem i literą Karty Narodów Zjednoczonych i zgadza się, że taka definicja nie powinna uniemożliwiać Radzie Bezpieczeństwa podejmowania działań prewencyjnych — to nawet w sposób bardziej aktywny niż w przeszłości — ponieważ jest ona jedynym uprawnionym do tego organem; przypomina, że skuteczna ochrona w sytuacji kryzysowej jest możliwa tylko wtedy, gdy ONZ będzie dysponowała środkami umożliwiającymi stałe monitorowanie i nadzór napięć na tle etnicznym, językowym lub religijnym mogących przerodzić się w kryzys;
5. podtrzymuje, że rozważając użycie siły Rada Bezpieczeństwa musi zawsze uwzględnić pięć kryteriów zasadności: powagę zagrożenia, właściwość celu, ostateczność środka, proporcjonalność środka i uwzględnienie skutków; zgadza się, że zasady użycia siły i upoważnienie do jej zastosowania powinny zostać określone rezolucją Rady Bezpieczeństwa; proponuje, by Rada Bezpieczeństwa była uprawniona, w indywidualnych przypadkach i na potrzeby rozstrzygnięcia ściśle określonej sytuacji w ograniczonym terminie, do delegowania swoich kompetencji, określonych w rozdziale VII Karty NZ, na rzecz uznanej organizacji regionalnej;
6. popiera wezwanie Grupy Wysokiego Szczebla, potwierdzone w RSG, do przyznania Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej (MAEA) większej roli i możliwości, w tym zwiększonych kompetencji kontrolnych, w dziedzinie przeciwdziałania rozprzestrzenianiu broni jądrowej i zapobiegania stosowaniu broni atomowej, biologicznej i chemicznej (broni ABC); zdecydowanie popiera wezwanie, by państwa zobowiązały się do pełnego przestrzegania zapisów Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej, Konwencji o broni biologicznej i toksycznej oraz Konwencji o broni chemicznej, w celu dalszego wzmocnienia wielostronnych ram w dziedzinie nierozprzestrzeniania i rozbrojenia, jak również szczególne projekty w tej dziedzinie;
7. popiera rozwiązania służące zapewnieniu dostaw paliwa niezbędnego do rozwoju zastosowań pokojowych, takie jak. pełnienie przez MAEA roli gwaranta dostaw materiałów rozszczepialnych po cenach rynkowych, dla cywilnych użytkowników energii atomowej, w przypadku krajów, które dobrowolnie zrezygnują z budowy krajowych zakładów wzbogacania uranu i oddzielania plutonu;
8. popiera tworzenie przez Narody Zjednoczone strategii zwalczania terroryzmu respektującej prawa człowieka i prawa państwa, angażującej społeczeństwo obywatelskie i opartej na pięciu filarach odwodzenia od uciekania się do terroryzmu lub wspierania go, na pozbawianiu terrorystów dostępu do środków finansowych i materialnych, powstrzymaniu państw od wspierania terroryzmu, zwiększaniu zdolności państw do zwalczania terroryzmu i obronie praw człowieka;

Czwartek, 9 czerwca 2005 r.

9. podkreśla w tym kontekście potrzebę dalszego opierania się na wcześniejszych pracach Komitetu ds. Zwalczania Terroryzmu oraz wspierania Komitetu Wykonawczego Komisji ds. Zwalczania Terroryzmu w jego zadaniach w zakresie zapewniania stosowania się do zobowiązań wynikających z rezolucji nr 1373 Rady Bezpieczeństwa ONZ (2001);

10. oczekuje uchwalenia przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych obszernej konwencji w sprawie terroryzmu, opartej na jasnych i uzgodnionych definicjach, respektujących prawa człowieka i wolności demokratyczne, zawierających między innymi odniesienie do definicji zawartych w Konwencji o zwalczaniu finansowania terroryzmu z 1999 roku i rezolucji nr 1566 Rady Bezpieczeństwa z roku 2004 oraz potwierdzającej, że działania, których dotyczyło 12 poprzednich konwencji o zwalczaniu terroryzmu, stanowią akty terrorystyczne, wraz z oświadczeniem, że stanowią one również przestępstwo w świetle prawa międzynarodowego; zachęca również do wydajniejszej współpracy w innych dziedzinach priorytetowych, takich jak zwalczanie przestępczości zorganizowanej i nielegalnego handlu bronią ręczną i bronią lekką oraz pracy nad całkowitą eliminacją min lądowych;

11. w pełni uznaje potrzebę większego zaangażowania się krajów rozwiniętych w operacje sił pokojowych na całym świecie i dlatego wzywa Państwa Członkowskie UE do zwiększenia wysiłków zmierzających do przekształcenia armii w jednostki, które mogą być wysłane w celach pokojowych oraz do utrzymywania kontyngentów w stanie pogotowia na potrzeby ONZ; potwierdza oddanie sprawie zdecydowanego ożywienia działań na rzecz zapobiegania konfliktom oraz odbudowy pokoju po ich zakończeniu poprzez stawianie do dyspozycji sił pokojowych wyposażonych we właściwe pełnomocnictwa, dysponujących wystarczającymi możliwościami i odpowiednio przeszkolonych w celu realizacji wyznaczonych działań i uniknięcia kryzysów społecznych i humanitarnych; zgadza się z wnioskiem, że operacje pokojowe przeprowadzane przez organizacje regionalne powinny być zatwierdzane przez Radę Bezpieczeństwa;

Wolność od niedostatku: wspólna i wyważona wizja wzmocnionej polityki rozwojowej ONZ

12. przy tej okazji zwraca się do wszystkich zainteresowanych podmiotów o dołożenie wszelkich starań w celu osiągnięcia Milenijnych Celów Rozwoju (MCR); podkreśla, że reformy i cele rozwojowe wymienione w MCR muszą być realizowane poprzez reformy w dziedzinie bezpieczeństwa zbiorowego oraz reformy instytucjonalne; wyraża przekonanie, że wyłącznie dzięki kompleksowej i wyważonej reformie systemu ONZ jako całości możliwe będzie uzyskanie lepszej równowagi na osi północ-południe w ramach ONZ, co z kolei przełoży się na większą akceptację i legitymację ONZ z perspektywy jej członków;

13. przypomina, że kraje, które uprzednio zobowiązały się do finansowania rozwoju, powinny tych zobowiązań dotrzymać — zwłaszcza w celu osiągnięcia postępów w walce z HIV/AIDS, malarią i gruźlicą; wskazuje w związku z tym, że należy wzmocnić zespoły krajów ONZ, a personel powinien zostać odpowiednio przeszkolony i finansowany oraz blisko współpracować z międzynarodowymi instytucjami finansowymi na rzecz osiągnięcia Milenijnych Celów Rozwoju;

14. zwraca uwagę na potrzebę dalszego wspierania badań naukowych i rozwoju, w celu zapewnienia równowagi ekologicznej, reagowania na zmiany klimatyczne i zaspokojenia szczególnych potrzeb krajów rozwijających się w dziedzinie rolnictwa, zasobów naturalnych i gospodarowania środowiskiem naturalnym;

15. przypomina, że fundamentem udanego partnerstwa jest dwukierunkowy proces, w którym kraje rozwijające się muszą doskonalić system rządów, zwalczać korupcję i dążyć do zgromadzenia jak największych zasobów wewnętrznych w celu finansowania krajowych strategii rozwoju, natomiast kraje rozwinięte muszą wspierać te działania poprzez zwiększoną pomoc rozwojową, szersze otwarcie swoich rynków oraz redukcję zadłużenia;

16. potwierdza opinię, że rozwój gospodarczo-społeczny i bezpieczeństwo w połączeniu z poszanowaniem praw człowieka i ochroną środowiska są w dużym stopniu współzależne; podkreśla, że zapobieganie zagrożeniom poprzez rozwój może znacząco zmniejszyć zagrożenia natury politycznej, militarnej lub terrorystycznej, których źródłami są rzeczywiste lub postrzegane nierówności społeczne, niesprawiedliwości gospodarcze i degradacja środowiska naturalnego; przyjmuje z zadowoleniem opinię Grupy Wysokiego Szczebla, że w dziedzinie zagrożeń nie obowiązuje hierarchia i nie można rozpatrywać różnego typu zagrożeń w oderwaniu od pozostałych; potwierdza zatem raz jeszcze, że zagadnienia bezpieczeństwa są blisko związane z osiągnięciem i utrwaleniem Milenijnych Celów Rozwoju;

Czwartek, 9 czerwca 2005 r.

17. wyraża pełną aprobatę dla konkretnych propozycji Sekretarza Generalnego w tej dziedzinie, w tym dotyczących ustanowienia przejrzystego kalendarza osiągnięcia przez kraje rozwinięte celu, jakim jest przeznaczanie 0,7 % DNB na oficjalną pomoc rozwojową, uznania specjalnych potrzeb Afryki, wszczęcia szeregu inicjatyw przynoszących szybkie rezultaty w celu niezwłocznego osiągnięcia zasadniczych postępów w realizacji MCR, w tym zniesienia opłat za podstawowe świadczenia zdrowotne i edukację;
18. wyraża poparcie dla zawartego w RSG zalecenia dotyczącego wzmocnienia zaangażowania podmiotów pozarządowych w realizację celów ONZ, również poprzez nowe mechanizmy zapewniające odpowiedzialność przed społeczeństwem obywatelskim, sektorem prywatnym i instytucjami międzynarodowymi;
19. z zadowoleniem przyjmuje zawarte w RSG zalecenie dotyczące przyjęcia międzynarodowych ram przeciwdziałania zmianom klimatycznym po 2012 r., przy większym udziale wszystkich największych emitentów, oraz poparcia wyznaczenia wszystkim Państwom Członkowskim UE celów w dziedzinie środowiska naturalnego z określonym terminem realizacji;
20. potwierdza, że ograny decyzyjne ONZ powinny mieć upoważnienie — ale też ponosić odpowiedzialność — w zakresie określania wspólnych interesów publicznych oraz ustalania norm służących ich zabezpieczeniu oraz przyjmowania przepisów w celu zachowania i ochrony tych interesów publicznych, w tym do określania międzynarodowych zasad mających wyjaśnić zależność pomiędzy handlem i środowiskiem naturalnym w celu zagwarantowania, że zasady prowadzenia handlu będą respektować postanowienia wielostronnych porozumień w dziedzinie środowiska naturalnego;

Odnowa instytucji dla zwiększenia reprezentatywności i skuteczności

21. domaga się, by niezbędna reforma Organizacji Narodów Zjednoczonych jako całości w żadnym wypadku nie stała w cieniu samej reformy Rady Bezpieczeństwa i innych kwestii instytucjonalnych, chociaż przemyślenie struktur i metod pracy w celu lepszej reprezentatywności i wiarygodności jest sprawą najwyższej wagi; wzywa państwa członkowskie ONZ do poczynienia wszelkich starań w celu niedopuszczenia do sytuacji, w której potencjalne trudności w osiągnięciu porozumienia w sprawie nowego składu Rady Bezpieczeństwa zagroziłyby reformie jako całości;
22. wyraża przekonanie, że przewodnim celem, którym musi się kierować reforma Rady Bezpieczeństwa, jest zwiększenie jej władzy, prawdziwie przedstawicielskiego charakteru wszystkich regionów geograficznych, legitymizacji, efektywności oraz jej pierwszoplanowej roli w utrzymaniu pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego; jest świadomy potrzeby zmiany składu Rady Bezpieczeństwa w sposób uwzględniający przemiany, jakie nastąpiły w systemie międzynarodowym oraz aktualną sytuację geopolityczną, dzięki zwiększeniu liczby krajów rozwijających się w Radzie, zapewnienie, że członkowie Rady będą chętni i zdolni do działania w razie potrzeby oraz wprowadzenie bardziej efektywnych i przejrzystych metod pracy; uważa, że dwie propozycje (model A i B) Grupy Wysokiego Szczebla we właściwy sposób odzwierciedlają ten lepszy przedstawicielski charakter, chociaż możliwe są również inne propozycje reformy, i podkreśla, że posiadanie przez UE miejsca w Radzie Bezpieczeństwa ONZ pozostaje w dalszym ciągu celem UE, który zostanie zrealizowany, kiedy tylko spełnione zostaną warunki polityczne, konstytucyjne i prawne do ustanowienia takiego miejsca;
23. odnotowuje projekt rozszerzenia składu Rady Bezpieczeństwa ONZ poprzez dodanie nowych miejsc dla każdej grupy regionalnej, w tym Europy; wyraża pogląd, że w tym kontekście właściwym rozwiązaniem zgodnym z Traktatem ustanawiającym Konstytucję dla Europy, który nadaje osobowość prawną Unii i powołuje europejskiego ministra spraw zagranicznych, byłoby przyznanie UE dodatkowego stałego miejsca; wzywa Państwa Członkowskie do poważnego rozważenia tej propozycji w celu zwiększenia wpływu Europy w świecie za pomocą spójnej i wydajnej Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa (WPZiB);
24. uważa jednak, że bez względu na wybór procedury reformy niektóre z dodatkowych miejsc dla „Europy” powinny zostać przyznane UE jako takiej; w związku z tym wzywa Radę UE do stworzenia odpowiedniego mechanizmu wyznaczania Państw Członkowskich UE, które będą sprawować swój mandat jako przedstawiciele UE w ścisłej współpracy z innymi Państwami Członkowskimi UE, Wysokim Przedstawicielem WPZiB lub przyszłym ministrem spraw zagranicznych, Komisją i Parlamentem Europejskim, do czasu, aż spełnione zostaną warunki uzyskania jednego miejsca przez UE;

Czwartek, 9 czerwca 2005 r.

25. w pełni popiera propozycję Grupy Wysokiego Szczebla, by wprowadzić w Radzie Bezpieczeństwa mechanizm głosowania polegający na tym, że członkowie mogliby wezwać do publicznego zajęcia stanowiska odnośnie do proponowanego działania, gdzie głosy przeciwne działaniu nie miałyby efektu weta ani też wynik głosowania nie miałby żadnej mocy prawnej, jednak dzięki temu wzrosłaby odpowiedzialność przy korzystaniu z opcji weta;

26. zdecydowanie popiera wzmocnienie ochrony praw człowieka i ich promocję w systemie ONZ, która dotychczas niestety nie zawsze była wystarczająco efektywna pod względem osiągniętych rezultatów i wzywa do znacznego zwiększenia wsparcia finansowego ze strony wszystkich państw członkowskich dla Biura Wysokiego Komisarza ds. Praw Człowieka, jak również do aktywnego zaangażowania Wysokiego Komisarza w pracę i obrady Rady Bezpieczeństwa; popiera w związku z tym propozycję składania przez Wysokiego Komisarza ds. Praw Człowieka corocznego sprawozdania, które stanowi wartość dodaną pod względem widoczności zaleceń wydanych przez ONZ, umożliwiając równocześnie ocenę poziomu zaangażowania poszczególnych państw w funkcjonowanie mechanizmów ONZ;

27. popiera zastąpienie Komisji Praw Człowieka ONZ (UNCHR) mniejszą, stałą Radą ds. Praw Człowieka (HRC) wybieraną bezpośrednio przez Zgromadzenie Ogólne — które wybierając członków mających zasiadać w tym organie powinno wybierać tylko te państwa, które najbardziej skrupulatnie przestrzegają praw człowieka — znacznieszą niż dotychczas większością, co pozwoli jej uzyskać większą legitymację demokratyczną i autorytet polityczny; popiera poszerzenie metod pracy UNCHR o mechanizm „wzajemnych przeglądów” (peer review), umożliwiający regularne poddanie każdego państwa ocenie pod względem przestrzegania praw człowieka; popiera koncepcję połączenia akcesji do HRC z obowiązkiem wyrażenia przez państwo członkowskie zgody na wprowadzenie w życie mechanizmów i procedur ONZ; uważa, że sprawą najwyższej wagi jest wzmocnienie w HRC niezależnych organizacji pozarządowych (NGO) oraz że ich udział wymaga reformy Komitetu ds. Organizacji Pozarządowych;

28. potwierdza swoje pełne poparcie dla pracy Międzynarodowego Trybunału Karnego i wzywa wszystkie państwa członkowskie ONZ do współpracy z nim; przyjmuje z zadowoleniem ustanowienie funkcji specjalnego sprawozdawcy ds. zgodności środków służących zwalczaniu terroryzmu z prawem międzynarodowym w dziedzinie praw człowieka; uznaje istotną rolę Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości i popiera rozważenie środków mających poprawić jego pracę;

29. w pełni podziela opinię Grupy Wysokiego Szczebla, że należy zwiększyć znaczenie, margines swobody i odpowiedzialność Sekretarza Generalnego w dziedzinie pokoju i bezpieczeństwa; w związku z tym podkreśla potrzebę wyposażenia Sekretarza Generalnego w odpowiednią swobodę, możliwość podejmowania samodzielnych decyzji i zasoby, które pozwolą mu zorganizować strukturę i tryby jego środowiska pracy w taki sposób, by administracja ONZ odpowiadała priorytetom reformy;

30. wyraża zaniepokojenie oskarżeniami, że siły pokojowe ONZ dopuszczały się przemocy seksualnej i fizycznej, między innymi w Demokratycznej Republice Konga, Bośni i Kosowie; potępia fakt, że osoby winne przemocy seksualnej i gwałtów podczas toczących się konfliktów nie zostały oskarżone ani ukarane oraz wzywa ONZ do rozwiązania tego problemu, aby zagwarantować, że organizacja zachowa swoją wiodącą rolę w dziedzinie ochrony praw człowieka na świecie;

31. z zadowoleniem przyjmuje propozycję powołania, przy współudziale międzynarodowych instytucji finansowych, Komisji ds. Pokoju oraz Biura Pomocniczego ds. Pokoju w ramach Sekretariatu ONZ w celu zwiększenia możliwości tej organizacji w zakresie podejmowania trwałych wysiłków na rzecz pokoju w sytuacjach pokonfliktowych oraz przywracania porządku i odbudowy w spustoszonych państwach, gdzie przestały istnieć instytucje państwowe; wzywa do utworzenia cywilnego korpusu pokojowego („białych hełmów”) zdolnego do pełnienia funkcji natury niemilitarnej; zdecydowanie popiera potrzebę zapewnienia większej ochrony podmiotom udzielającym pomocy humanitarnej i ich bezpiecznego i niezakłóconego dostępu do neralgicznych populacji; podkreśla potrzebę przekazania dodatkowych środków Sekretarzowi Generalnemu na pokrycie kosztów związanych z wykonywaniem funkcji mediacyjnych („funkcja dobrego urzędu”) oraz popiera utworzenie Jednostki Wspierającej Rządę Prawa i Funduszu na rzecz Demokracji, mających wspierać działania podejmowane na poziomie krajowym w celu przywrócenia rządów prawa i demokracji;

Czwartek, 9 czerwca 2005 r.

32. podkreśla potrzebę ożywienia Zgromadzenia Ogólnego poprzez sprecyzowanie i ograniczenie jego programu działania, by mogło ono szybciej i skuteczniej reagować na najważniejsze problemy dzisiejszego świata, dzięki zmniejszeniu liczby członków komisji Zgromadzenia oraz skoncentrowanie ich działań w celu poprawy rezolucji i wiarygodności całej tej instytucji; wzywa do ustanowienia w Zgromadzeniu Ogólnym mechanizmów umożliwiających regularne konsultowanie się ze społeczeństwem obywatelskim;

33. wzywa do przyznania większych kompetencji Radzie Ekonomiczno-Społecznej (ECOSOC), drastycznego ograniczenia liczby jej członków oraz wzmocnienia jej kompetencji decyzyjnych w celu przekształcenia jej w organ stanowiący odpowiednik Rady Bezpieczeństwa w dziedzinach dotyczących gospodarki, finansów, rozwoju, biotechnologii, systemów komunikacji, etyki, jak również zagrożeń dla klimatu i biotopu; wzywa do ustanowienia mechanizmu bliskich i stałych konsultacji między zreformowaną ECOSOC a instytucjami Bretton Woods oraz Światową Organizacją Handlu (WTO), umożliwiając ECOSOC efektywną ocenę postępów w realizacji programu rozwoju ONZ oraz pełnienie roli forum ds. współpracy rozwojowej na wysokim szczeblu; wzywa do ustanowienia mechanizmu zapewniającego lepszą koordynację między różnymi agencjami ONZ funkcjonującymi pod egidą ECOSOC; popiera proponowane zwołowanie co dwa lata Forum Współpracy Rozwojowej wysokiego szczebla oraz ustanowienie Komitetu Wykonawczego ECOSOC;

34. uważa jednak, że propozycje reformy przedstawione w RSG dotyczące dziedziny społeczno-ekonomicznej przeważnie nie przystają do rzeczywistych potrzeb instytucji, która skupia najważniejsze kraje rozwinięte i rozwijające się, w celu rozstrzygnięcia kwestii zasadniczych wzajemnych powiązań między handlem, finansami, środowiskiem naturalnym oraz rozwojem gospodarczym i społecznym; stanowczo popiera, jako pierwszy krok, propozycję RHP, by przekształcić grupę G20, której Unia Europejska jest instytucjonalnym członkiem, a Międzynarodowy Fundusz Walutowy i Bank Światowy są członkami z urzędu, w grupę przywódców, w której obradach uczestniczyć będą regularnie WTO, Sekretarz Generalny ONZ, przewodniczący ECOSOC oraz Wysoki Komisarz ds. Praw Człowieka;

35. proponuje przekształcenie istniejącej, lecz zapomnianej i opartej na przestarzałej koncepcji Rady Powierniczej w Radę ds. Słabych Państw, odpowiedzialną w imieniu Organizacji Narodów Zjednoczonych za koordynację międzynarodowej współpracy dotyczącej słabych państw, a przede wszystkim, na rzecz zapobiegania konfliktom w państwach zdestabilizowanych; proponuje, by powyższa Rada ds. Słabych Państw odpowiadała, na podstawie mandatu Rady Bezpieczeństwa, za tymczasowe administrowanie ludnością i obszarami, na których oficjalne struktury państwowe uległy rozpadowi lub bliskie są zanikowi;

36. wzywa do wzmocnienia międzynarodowej administracji ekologicznej poprzez przekształcenie Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (UNEP) w wyspecjalizowaną agendę ONZ ds. środowiska naturalnego, wyposażoną w dostateczne zasoby finansowe, materialne i ludzkie, w której członkostwo będzie miało charakter powszechny, uprawnioną do działań gwarantujących wypełnianie przez rządy, międzynarodowe instytucje gospodarcze i ponadnarodowe korporacje prawnie wiążących wielostronnych porozumień dotyczących środowiska naturalnego (MEA), służącą jako organ konsultacyjny w zakresie naukowej, technicznej i prawnej wiedzy o środowisku naturalnym; wzywa do nowych, spójnych działań na rzecz zapewnienia równowagi ekologicznej, w tym działań dotyczących zmian klimatycznych oraz kwestii pustynnienia, bioróżnorodności i uchodźstwa spowodowanego degradacją środowiska; wzywa do jasnego określenia związku jurysdykcyjnego, w tym zasad rozstrzygnięcia sporów, między WTO a MEA w ramach systemu ONZ;

37. zwraca uwagę na fakt, że w listopadzie 2004 r. UNEP i Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP) podpisały protokół porozumienia, który przewiduje, że UNEP będzie pomagał państwom, na ich prośbę, w budowie potencjału umożliwiającego wypełnienie zobowiązań w zakresie ochrony środowiska, jako jednego z podstawowych filarów trwałego rozwoju; popiera to stanowisko i stanowczo podkreśla potrzebę zagwarantowania, że na oba programy przeznaczone zostaną dostateczne środki, by mogły one prowadzić efektywną współpracę;

38. podkreśla, że Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Oświaty, Nauki i Kultury (UNESCO) jest jedną z najważniejszych agencji w systemie Organizacji Narodów Zjednoczonych, odpowiedzialną w skali globalnej za edukację, naukę (w tym w dziedzinie gospodarki wodnej) oraz kulturę (w tym komunikację i media); wzywa państwa członkowskie do przeznaczania na rzecz UNESCO większych zasobów budżetowych zarówno w postaci zwyczajnych, jak i nadzwyczajnych środków budżetowych, by mogła ona wypełniać swój ważny mandat; wzywa Sekretarza Generalnego ONZ, by regularnie korzystał z zaleceń UNESCO, zwłaszcza dotyczących ograniczania ubóstwa i polityki edukacyjnej oraz ochrony różnorodności kulturalnej;

Czwartek, 9 czerwca 2005 r.

39. wzywa do utworzenia w ramach systemu ONZ Zgromadzenia Parlamentarnego Narodów Zjednoczonych (UNPA), co poprawiłoby demokratyczny profil i wewnętrzne procedury demokratyczne tej organizacji i pozwoliło światowemu społeczeństwu obywatelskiemu uczestniczyć bezpośrednio w procesie decyzyjnym; stwierdza, że Zgromadzenie Parlamentarne powinno mieć pełne prawo do informacji, współudziału i kontroli oraz formułowania zaleceń dla Zgromadzenia Ogólnego;

40. proponuje jako pierwszy krok zorganizowanie spotkania parlamentarnego przed posiedzeniem głów państw i szefów rządów we wrześniu 2005 roku, które byłoby uzupełnieniem Drugiej Światowej Konferencji Przewodniczących Zgromadzeń Parlamentarnych, która odbędzie się w dniach 7-9 września 2005 r. w Nowym Jorku; stwierdza gotowość wysłania delegacji na te spotkania parlamentarne; w pełni popiera zawarte w RSG wezwanie do utworzenia Funduszu Demokracji, którego celem byłoby popieranie, ustanawianie i umacnianie demokracji na świecie;

41. wzywa Państwa Członkowskie do wspierania i wzmacniania grupy „UN Democracy Caucus” (Grupa Narodów Zjednoczonych ds. Demokracji), która propaguje demokrację w państwach członkowskich ONZ oraz pomaga ustanawiać demokratyczne struktury w systemie ONZ, służąc jako model dla wschodzących demokracji, równocześnie zaś zapobiega obejmowaniu przewodnictwa w istotnych organach ONZ przez niedemokratyczne, autorytarne państwa, co zagroziłoby wiarygodności ONZ;

42. przyjmuje z zadowoleniem inicjatywę Sekretarza Generalnego dotyczącą zorganizowania „Ceremonii traktatowej — wezwania do powszechnego uczestnictwa w Focus 2005: odpowiedzi na globalne wyzwania”; wzywa Państwa Członkowskie do poparcia tej inicjatywy poprzez podpisanie, ratyfikację lub przystąpienie do tych traktatów przedstawionych w Focus 2005, których nie są jeszcze stronami; wzywa również Radę i Komisję, by w ramach kontaktów z państwami trzecimi propagowały powyższą inicjatywę i wspierały te państwa w działaniach zmierzających do podpisania, ratyfikowania lub przystąpienia do przedmiotowych traktatów do września 2005 r.;

43. przypomina o owocnej współpracy między Organizacją Narodów Zjednoczonych a Unią Europejską w zakresie operacji ratunkowych i działań pomocowych zrealizowanych po klęsce tsunami; przyjmuje z zadowoleniem zalecenia Sekretarza Generalnego wzywającego Organizację Narodów Zjednoczonych do korzystania z pozytywnych doświadczeń organizacji regionalnych, w szczególności przy projektowaniu surowych norm na rzecz zapewnienia politycznej stabilizacji i ochrony praw mniejszości, rdzennej ludności i osób podlegających wewnętrznym przesiedleniom; przyjmuje z zadowoleniem zalecenie dotyczące udzielenia większego wsparcia Afryce i Unii Afrykańskiej; wzywa do zacieśnienia partnerstwa między Organizacją Narodów Zjednoczonych a Unią Europejską, ponieważ Unia jest najlepiej predysponowana do koordynacji, wspólnie z innymi państwami lub organizacjami regionalnymi, efektywnego wdrażania polityk globalnych, w tym dotyczących Międzynarodowego Trybunału Karnego, Protokołu z Kioto i międzynarodowego zakazu używania min lądowych;

44. stoi nadal na stanowisku, że w świetle Konstytucji UE usprawnienie dyplomatycznej reprezentacji UE w ONZ ma zasadnicze znaczenie dla poprawy stosunków między obiema organizacjami oraz wzrostu znaczenia UE na scenie międzynarodowej; dlatego zachęca Radę i Komisję do aktywnego działania na rzecz połączenia ich biur kontaktowych i delegacji we wspólną, zewnętrzną delegację UE w każdej z trzech następujących głównych siedzib ONZ: w Nowym Jorku, Wiedniu i Nairobi;

45. zdecydowanie wzywa Państwa Członkowskie UE do niezwłocznego poparcia propozycji reform zarysowanych w RSG przyjętym na podstawie RHP, do podjęcia wszelkich możliwych działań w celu realizacji tych reform we właściwych dziedzinach oraz do zapewnienia niezbędnych w tym celu środków, we współpracy z instytucjami UE;

46. wzywa Prezydium do powołania grupy ekspertów w celu sporządzenia wstępnego projektu określającego sposób, w jaki ogólna reforma systemu ONZ może funkcjonować zarówno z perspektywy Karty Narodów Zjednoczonych, jak i instytucji UE;

Czwartek, 9 czerwca 2005 r.

47. podejmuje decyzję o rozpoczęciu szeregu kampanii informacyjnych w celu uświadomienia opinii publicznej w Europie i poza jej granicami, jakie są historyczne konsekwencje reformy ONZ oraz jej wpływ na europejski system instytucjonalny;

*
* *

48. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji, rządów i parlamentom Państw Członkowskich UE, Sekretarzowi Generalnemu ONZ, Przewodniczącemu Rady Bezpieczeństwa Narodów Zjednoczonych, Przewodniczącemu Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych, Przewodniczącemu Rady Ekonomiczno-Społecznej Narodów Zjednoczonych (ECOSOC), członkom Grupy Wysokiego Szczebla ds. Reformy ONZ, jak również Kongresowi Stanów Zjednoczonych, Unii Międzyparlamentarnej i Zgromadzeniu Parlamentarnemu Rady Europy.

P6_TA(2005)0238

Stosunki Transatlantyckie

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie zapewnienia powodzenia nadchodzącego szczytu UE-USA w Waszyngtonie DC w dniu 20 czerwca 2005 r.

Parlament Europejski,

- uwzględniając Deklarację Transatlantycką w sprawie stosunków UE-USA z 1990 r. i Nową Agendę Transatlantycką z 1995 r.,
- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej w Brukseli, z 16 i 17 grudnia 2004 r., w szczególności sekcje zatytułowane „Porządek międzynarodowy budowany w oparciu o skuteczny multilateralizm” i „Partnerska współpraca”,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 22 kwietnia 2004 r. w sprawie stanu partnerstwa transatlantyckiego w przeddzień dublińskiego szczytu UE-USA w dniach 25-26 czerwca 2004 r. ⁽¹⁾,
- uwzględniając rezultaty szczytu UE-USA, który odbył się w dniach 25-26 czerwca 2004 r. w Dublinie,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 stycznia 2005 r. w sprawie stosunków transatlantyckich ⁽²⁾,
- uwzględniając wcześniejsze swoje rezolucje: z dnia 17 maja 2001 r. w sprawie stanu zaawansowania dialogu transatlantyckiego, ⁽³⁾ z dnia 13 grudnia 2001 r. współpracy sądowej UE ze Stanami Zjednoczonymi przy zwalczaniu terroryzmu, ⁽⁴⁾ z dnia 15 maja 2002 r. w sprawie komunikatu Komisji dla Rady dotyczącego wzmocnienia partnerstwa transatlantyckiego: skoncentrowanie się na strategii i osiągnięciu rezultatów ⁽⁵⁾, z dnia 19 czerwca 2003 r. w sprawie odnowienia partnerstwa transatlantyckiego w trzecim tysiącleciu ⁽⁶⁾ oraz swoje zalecenie z dnia 10 marca 2004 r. w sprawie prawa więźniów przetrzymywanych w Guantanamo do sprawiedliwego procesu ⁽⁷⁾,
- uwzględniając projekt Rezolucji 77 Kongresu USA w sprawie stosunków transatlantyckich, przedstawiony 9 lutego 2005 r.
- uwzględniając oświadczenia po spotkaniu szefów państw i rządów Unii Europejskiej oraz Prezydenta Stanów Zjednoczonych w dniu 22 lutego 2005 r. w Brukseli,

⁽¹⁾ Dz.U. C 104 E z 30.4.2004, str. 1043.

⁽²⁾ Teksty Przyjęte w tym dniu, P6_TA(2005)0007.

⁽³⁾ Dz.U. C 34 E z 7.2.2002 r., str. 359.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 177 E z 25.7.2002 r., str. 288.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 180 E z 31.7.2003, str. 392.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 69 E z 19.3.2004, str. 124.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 102 E z 28.4.2004, str. 640.